

Republika e Shqipërisë
Universiteti i Tiranës
Fakulteti i Ekonomisë
Departamenti i Statistikës dhe Informatikës së Zbatuar
MSH Siguri Informacioni

SAD: Detyra 3

Punoi:

Xheni Myrtaj

Kompania jonë është një startup. Ajo u zhvillua shumë shpejt me njerëz të apasionuar ndaj teknologjisë dhe shumë shpejt arriti jo vetëm sukses në biznes, por u rrit edhe në numër punonjësish. Për të komunikuar me njëri-tjetrin, por edhe më vonë me klientët, furnitorët, partnerët potencialë ne përdorim adresa e-mail jo biznesi (Hotmail, gmail, yahoo, etj). Ato ishin adresat e emailit personale . Ju jeni një nga punonjësit më të talentuar të kompanisë. Ju keni vënë re disa problem që lindin nga kjo situatë. Ju krijoni një document që e sqaron problemin dhe ofron si zgjidhje instalimin e një mail serveri për kompaninë. Shkruani dokumentacionet përkatëse që nga fillimi i shkrimit të idesë tuaj deri tek project charter.

Përshkrimi i Problemit

Në analizën e bërë për komunikimin me e-mail brenda kompanisë disa nga problematikat e identifikuar që vijnë si pasojë e përdorimit të emaili të zakonshëm janë:

- Së pari, informacioni i kompanisë ruhet në mail servers jashtë kontrollit të kompanisë dhe nuk dihet se ku këto të dhëna ruhen apo transmetohen.
- Së dyti në qoftë se punonjësit shkëmbejnë informacione sensitive mes tyre, ekziston mundësia që të lexohen edhe nga palë të treta. Edhe nëse emaili transmetohet duke përdorur kriptografinë , ka shumë gjasa që ai të arkivohet në tekst të lexueshëm në server. Nëse serveri do të hostohej nga një person I tretë atëherë ka gjasa që emaillet të lexohen nga këta persona të tretë .Në varësi të punës tuaj ose të klientëve tuaj, kjo gjë mund të sjellë një problem të madh.
- Së treti, kompania nuk ka kontroll mbi emaillet e punonjësve. Kompania nuk ka autoritetin ligjor për të kontrolluar emaillet e punonjësve të saj nëse punonjësit përdorin email të zakomshme.
- Së katërti, punonjësit mund të jenë më të rrezikuar ndaj spams dhe emaileve që përmbajnë viruse etj , të cilat nëse një punonjës I hap mund të kërcënojnë sigurinë e gjithë kompanisë.
- Së pesti, nëse kompania nuk ka akses në internet ajo nuk mund të aksesojë maillet.
- Së gjashti, politikat e gmail, Hotmail dhe yahoo mund të mos jenë në përputhje me politikat e brendshme të kompanisë.
- Së shtati, Sa të besueshme dhe përgjegjëse janë gmail, hotmail, yahoo etj për garantimin e plotësimin të niveleve të shërbimit dhe a ofrojnë dëmshpërblim në qoftë se nuk nuk e përmbush qëllimin?

Propozim Projekti: Ngritja e një Mail Server

1. Hyrje

Ky është një propozim për ngritjen e një email serveri për kompaninë me qëllim zgjidhjen e një sërë problematikash të cilat kanë lindur si pasojë e komunikimit me anë të adresave të ndryshme të emailit nga ana e punonjësve dhe menaxherëve të kompanisë me njëri tjetrin, klientët, furnitorët apo partnerët potencialë.

2. Objektivat

Objektivi kryesor i projektit është të ofrojë një mail server për të gjithë anëtarët e organizatës. Kjo do të ndihmojë në zgjidhjen e shumë problematikave të krijuara dhe do mundësojë një komunikim më të mirë brenda dhe jashtë organizatës.

3. Motivimi

Komunikimi është një nga aspektet më të rëndësishme në një organizatë dhe për këtë arsye duhet ofruar infrastruktura e përshtatshme e cila e lehtëson këtë proces. Nga ana e tjetër është i rëndësishëm impakti dhe përshtypjet që lemë si organizatë në sy të parterëve ose palëve jashtë organizatës dhe një formë komunikimi zyrtare e personalizuar për kompaninë tonë do të ketë një impakt pozitiv në këtë aspekt.

4. Studimi I sistemit

Nga studimet dhe kërkimet e kryera nga anëtarët e ekipit tonë, pamë se kjo është një mënyrë e zakonshme dhe zgjedhja e pjesës më të madhe të organizatave për të ofruar shërbimet e tyre email. Kjo për ne do të thotë më shumë siguri dhe motivim për të proceduar me këtë projekt I cili I jep zgjidhje një sërë problemesh aktuale të lindura në organizatë. Fakti se një sërë organizatash të tjera, të madhësisë së këtij biznesi, tashmë e kanë adaptuar këtë zgjedhje është një tregues I rëndësishëm dhe efektivitetit që ka ky projekt. Gjithashtu nga bisedat dhe intervistat me punonjës të kompanisë, edhe ata bien dakord me faktin se nevojitet një adresë e përbashkët komunikimi dhe kjo do t'ua bënte atyre më të lehtë prezantimin me individë të tjerë jashtë kompanisë gjatë komunikimeve të lidhura me aktivitetet e kompanisë.

5. Propozimi

Për arsyet e përmendura më lart ne propozojmë kriimin e një mail server të kompanisë në mënyrë që çdo anëtar në organizatë të përdorë të njëjtin domain për adresat e tyre email, i cili gjithashtu mundëson dhe garanton:

1. Customise: Serveri i emaileve punon sipas mënyrës tuaj, pa ndonjë ndryshim të papritur.
2. Sigurinë: Duke qenë se hostohet brenda kompanisë, informacionet sensitive nuk do të lexohen nga palët e treta, por do të keni kontroll të plotë mbi mail boxes.
3. Lokalitetin i referencës: Meqënëse të gjithë punonjësit ndodhen në të njëjtin vend, të paturit e një local mail server në po të njëjtin vend është një avantazh. Kjo sepse është më e shpejtë për tu aksesuar dhe pa size limitation (edhe pse keni "large attachments" ose internet të ngadaltë) si dhe emaillet e ruajtuara do të jenë të disponueshme edhe në qoftë se nuk keni lidhje me internetin.
4. Mundësinë e të përdorurit algoritme që enkriptojnë mesazhet e dërguara mes punonjëseve.
5. Mund të përfitohet nga features të mail servers si Autoresponders(psh: ofrimi I aksesit në një document të caktuar kur merret një email në një adresë të vecantë). Autoresponders mund të përdoren edhe për shpërndarjen e informacionit rreth produkteve apo shërbimeve.
6. Mail servers e bejnë më të lehtë shpërndarjen e emaileve në grup.
7. Mbajtja larg e spameve është një tjetër avantazh i të pasurit të mail serverit të kompanisë

Duke patur parasysh pikat e mësipërme propozohet ngrijtja e një mail serveri duke shfrytëzuar open source softwares si Zimbra, Iredmail etj.

6. Pamja Teknike

Ky është një projekt me një sërë kërkesash teknike. Për të realizuar projektin do të na duhet një host domain, DNS records dhe çertifikatë SSL ku alternativat janë disa dhe një zgjedhje e kujdesshme duhet bërë.

Një mail server tipik konsiston në shumë komponentë software që kryjnë një funksion të caktuar. Çdo komponent duhet të konfigurohet dhe të vihen në punë së bashku për të punuar si një mail server multifunksional. Mail serverat janë kompleks dhe të vështira për t'u konfiguruar .

Duhet konfiguruar si Mail Transfer Agent, Mail Delivery Agent dhe IMAP dhe/ose POP3 Server. Ekipi ka edhe individë të ndryshëm nga stafi I IT në organizatë të cilët do të bëjnë të gjitha konfigurimet e nevojshme.

Përveç komponentëve të kërkuara më lart, janë edhe disa komponentë të tjerë që duhen për të zgjidhur një sërë problematikash të parashtruara në fillim të cilët janë:

- Spam Filter*. Qëllimi I një spam filteri është reduktimi I sasisë së spam-it hyrës, ose junk mail që arrin në mailboxin e punonjësit. Spam filters e realizojnë këtë funksion duke aplikuar rregulla të detektimit të spam-it, ku konsiderohen disa faktorë si serveri që e ka dërguar mesazhin, përmbajtja e mesazhit etj. Filtrat mund të aplikohen edhe për outgoing mail. Kjo mund të jetë e dobishme nqs llogaria e punonjësit është e kompromentuar, për të reduktuar sasinë e spamit e dërguar nëpërmjet serverit tënd. SpamAssassin është një nga filtrat e spam I cili është open source dhe mund të implementohet në mail serverin tonë.

- AntiVirus*. Përdoret për të detektuar viruset, trojanët dhe kërcënime të tjera në incoming dhe outgoing mail. ClamAV është një nga motorët antivirus më të përdorur për këtë rast I cili është po ashtu open source.

- Webmail*. Në kontekstin e një running mail serveri, webmail është një mail klient I cili mund të aksesohet nga përdoruesit nëpërmjet një web browseri.

Shembuj të softuerëve që garantojnë funksionalitetin e webmail janë Roundcube and Citadel.

7. Sisteme Alternative

Një zgjidhje tjetër e problemit do të ishte marrja e një shërbimi email me pagesë ku kjo do të kursente shumë kohë në lidhje me menaxhimin e aspekteve të konfigurimit, mirëmbajtjes etj.

Duke marrë në konsideratë që kompania I ka burimet e nevojshme për të ngritur mail serverin e vetë zgjedhja propozimi jonë është në të vazhdojmë me alternativën e ngritjes së një mail serveri duke përdorur softuerë open source . Kjo duke marrë parasysh edhe aspekte të sigurisë dhe prioritete të tjera që na ofron kjo zgjedhje si shpejtësia etj.

Nga ana tjetër , ndërtimi I një mail serveri nga e para, do ishte shumë kosto për një kompani të re, pasi kompania nuk ka kapacitet punonjësish për të ndërtuar softuere nga e para dhe do të merrte shumë kohë. Prandaj, mund të përdoren softuerë open source dhe të përshtaten me nevojat e kompanisë.

8. Përmbledhje

Qëllimi i këtij projekti është ngritja e një mail serveri i cili do të mundësojë një mënyrë komunikimi

të përbashkët dhe zyrtare për të gjithë anëtarët e kompanisë. Kjo do zgjidhë problematikat e lindura nga komunikimi me adresa të ndryshme nga ana e anëtarëve të organizatës. Ne ditët e sotme, emaili është mjeti më i rëndësishëm i komunikimit që punonjësit përdorin. Në fakt, një punonjes tipik shpenzon rreth 28% të ditës së tij ose të saj, duke bërë diçka që përfshin email, më shumë kohë se sa ata do të harxhonin në telefon, komunikime në kohë reale dhe rrjete sociale, të kombinuara bashkë. Nuk është ndonjë surprizë në fakt, për shkak se bizneset e konsiderojnë emailin si një aplikacion me mision kritik. Kur një sistem emaili del jashtë shërbimi, kostot rriten shumë shpejt: sipas një vlerësimi, sikur një orë në muaj të një daljeje jashtë shërbimi në mënyrë të papritur, mund t'i kushtojë një organizatë tipike rreth 250 000 €. Nuk përjashtohet mundësia që një kompani mund të humbasë shitje të mëdha ose të vuajë një dëmtim afatgjatë në lidhjen me konsumatorët e tij si pasojë e një ndërprerje të emailit. E gjitha kjo shpjegon sepse organizatat IT nuk kanë vend për gabime kur vjen puna të provizionimi, menaxhimi dhe mirëmbajtja e sistemeve email. Ka detyra që konsumojnë kohë për çdo organizatë IT dhe janë veçanërisht të vështira për biznese të vogla me burime të kufizuara. Me e-mail software tashmë të dizenuar pikërisht për biznese të vogla apo të mesme, hostimi in-house është një zgjidhje praktike, e përballueshme ekonomikisht dhe e sigurtë për shumë kompani, pamëvarsisht buxhetit të tyre apo ekspertizës IT. Kostot fillestare të in-house hosting përfshijnë kostot hardware, software dhe kohën e instalimit. Kostot fillestare të menjëhershme bien në mënyrë drastike në kohën në vazhdim duke patur nevojë vetëm për pagesa në licenca. E-mail softwares të dizenuar për biznese të vogla dhe të mesme janë të lehtë për tu instaluar dhe për tu mirëmbajtur. E-mail servers shpesh funksionojnë në kompjuterat ekzistentë dhe hardware-ët e sotëm janë të besueshëm dhe të qëndrueshëm. Mesazhet ruhen në pajisje në kontroll të plotë të kompanisë duke ju dhënë mundësinë për të njohur të gjitha masat e sigurisë të aplikuara dhe se si këto masa janë konfiguruar. Ne use case -in e mëposhtem paraqitet dërgimi i një E-mail-i nga sistemi i mail server nga një punonjës i kompanisë.

